



INSTITUT  
PRO POLITIKU  
A SPOLEČNOST

# Velká česká volební revoluce

---

POLICY PAPER / LISTOPAD 2019

KAREL SÁL

[WWW.POLITIKASPOLECNOST.CZ](http://WWW.POLITIKASPOLECNOST.CZ)

[OFFICE@POLITIKASPOLECNOST.CZ](mailto:OFFICE@POLITIKASPOLECNOST.CZ)

# Velká česká volební revoluce

Policy Paper – Karel Sál, listopad 2019

V prosinci to budou přesně dva roky, co skupina opozičních senátorů<sup>1</sup> podala podnět Ústavnímu soudu, kterým se domáhají zrušení části volebního zákona č. 247/1995, konkrétně zrušení 14 volebních obvodů a aditivní uzavírací klauzule užívané při parlamentních volbách<sup>2</sup> (Pl. ÚS 44/17: 12). V minulém týdnu navíc iniciativa Milion chvilek pro demokracii vyzvala opoziční strany, aby přišly „s řešením velkého problému, kterým je obrovské množství hlasů, které se ve volbách v roce 2017 kvůli roztržitosti demokratických stran nakonec přetavilo na mandáty pro ANO“ (MChpD 2019).

Kritikům z řad senátorů dlouhodobě vadí disproporce volebního systému do Poslanecké sněmovny, ve kterém velké strany vykazují mnohem nižší poměr hlasů na jeden získaný mandát než ty malé. Je pravdou, že v posledním klání hnutí ANO potřebovalo na jeden mandát 19 232 hlasů, zatímco poslední hnutí STAN muselo získat více než dvojnásobek – 43 693 hlasů. Na první pohled jasná disproporce a nespravedlnost. Senátorský návrh má na stole soudce Jan Filip již od prosince 2017 a rozsudek tak může padnout každou chvíli.

V tomto textu se zaměříme na současnou situaci, ukážeme důvody, proč strany získávají za stejný počet hlasů jiný počet mandátů, rozebereme argumentaci senátorů a slabá místa návrhu, a také ukážeme, co by se stalo, kdyby změna skutečně vešla v platnost.

## O co vlastně jde?

Volební systém do Poslanecké sněmovny nahrává silnějším stranám, za což může kombinace D'Hondtovy volební metody přepočtu hlasů na mandáty a rozdílné velikých volebních obvodů. Jak část českých voličů ani netuší, Česká republika je při parlamentních volbách rozdělena na 14 volebních obvodů (kraje a Praha). Jelikož kraje nejsou stejně velké, liší se také počet mandátů, který se v nich rozděluje. Rozdělení probíhá tak, že suma platných hlasů v celé ČR (5 060 745 v roce 2017) se vydělí počtem křesel v Poslanecké sněmovně (200), čímž získáme tzv. republikové mandátové číslo (25 304 v roce 2017), kterým následně dělíme počet platných hlasů odevzdaných v jednotlivých krajích. To způsobí, že největší Středočeský kraj s 1,3 miliony obyvatel volí 26 poslanců a nejmenší Karlovarský s necelými 300 000 obyvateli jen 5 křesel. Záleží tak nejen na velikosti jednotlivých krajů a počtu voličů v nich, ale také na míře volební účasti a podílu neplatných hlasů v každém kraji.

Onu kritizovanou disproporcii způsobují hlavně malé a středně velké kraje (hl. Karlovarský a Liberecký), jelikož v nich získat jeden mandát je mnohem složitější než v těch opravdu velkých. V Karlovarském kraji v roce 2017 uspělo jen hnutí ANO (3 mandáty), SPD (1 mandát) a Piráti (1 mandát). Hlasy pro ostatní strany propadly, jelikož při rozdělování mandátů za pomoci volební metody se k nim už nepřihlíží. To je extrémní příklad, ale v ostatních volebních obvodech se tato nespravedlnost děje také, akorát v menší míře, a když se sečtou, pak ANO získá 1 mandát za 19 232 hlasů a STAN za 43 693. Celkový vítěz voleb totiž

---

<sup>1</sup> Jan Horník (STAN), Lumír Kantor (KDU-ČSL), Petr Šilar (KDU-ČSL), Jiří Vosecký (SLK), Michael Canov (SLK), Václav Hampl (KDU-ČSL+SZ), Zbyněk Linhart (STAN), Ivo Valenta (SsČR), Petr Holeček (STAN), Tomáš Czernín (TOP 09), Jiří Šesták (STAN+HOPB), František Bradáč (KDU-ČSL), Luděk Jeništa (TOP+STAN), Zdeněk Papoušek (KDU-ČSL), Miluše Horská (KDU-ČSL+Nestran), Jitka Seitlová (KDU-ČSL+SZ), Jiří Růžička (TOP+STAN), Leopold Sulovský (Ostravak), Zdeněk Brož (KDU+NV), Václav Láska (KDU-ČSL+SZ) a Eliška Wagnerová (SZ).

<sup>2</sup> Zákon požaduje pro dvojčlenné koalice 10%, pro trojčlenné 15% a pro čtyř a více členné 20% zisk hlasů pro postup do skrutinia.

má podporu dobře rozloženou a silnou, takže mu propadá nejméně hlasů, zatímco STAN takzvaně ostrouhá, jelikož v mnoha obvodech vyjde zcela na prázdno. Současný systém tak opravdu nahrává silnějším stranám, a to od volební reformy v roce 2000.

Senátoři, MChpD, i odborná veřejnost tak chtějí nynější systém 14 volebních obvodů nahradit jedním celostátním a také změnit současnou aditivní klauzuli tak, aby 5 % platilo pro každý subjekt nezávisle na tom, zda se jedná o jednotlivou stranu či koalici o pěti členech.

## Problematické části návrhu

V některých odhledech je argumentace navrhovatelů reformy sporná. Jde zejména o požadavek na „přísné“ poměrné rozdělování a argumentace ohledně síly hlasů jednotlivých voličů a spravedlivosti aditivní klauzule.

### Přísně poměrně nebo poměrně?

Základním argumentem návrhu je tvrzení, že český volební systém do Poslanecké sněmovny by měl fungovat co nejvíce proporčním způsobem, jelikož to vyžaduje Ústava ČR ve čl. 18, odst. 1. Proporční volební systém je ale velmi široká kategorie, do které se vejde přísně poměrný volební systém v Nizozemsku, který zahrnuje jeden volební obvod, Hareovu kvótu a velmi nízkou uzavírací klauzuli (0,67 %), ale i španělský volební systém používaný v 90. letech, který si svojí disproporčností nezádal s většinovými volebními systémy. Ústava navíc doslovně nevyžaduje „přísně proporční systém“, tak jak argumentují senátoři.<sup>3</sup>

Ústavní soud tak bude posuzovat, zda současná disproporce volebního systému je ještě udržitelná či nikoliv. Taktéž je dobré připomenout, že ten samý soud již v roce 2006 rozhodl: „Samotné zpochybnění volební formule největšího průměru (tj. D’Hondtova metoda; pozn. autora), pak nemůže obstát, neboť nevede k náhodným výsledkům či volební loterii, jak to označuje navrhovatel. Tato formule je založena na matematické metodě, která je sama o sobě neutrální a působí rozdílně teprve ve spojení s různou velikostí volebního obvodu, popř. počtem kandidujících stran“ (Pl. ÚS 57/06). Soud tak správně posoudil, že na volební výsledek jednotlivých stran (a na konečný podíl hlasů na jeden získaný mandát) má také podíl počet kandidujících subjektů a rozložení voličské podpory.

### Síla hlasu voličů není stejná

Dalším problematickým bodem je přesvědčení, že: „významný vliv je volebním systémem přiřazován prioritně pouze silně voličsky zastoupených krajům, jestliže u těch menších se s mandáty na menší strany nedostává mandát, tím jsou fakticky voliči silnějších krajů nedůvodně prioritizováni“ (Pl. ÚS 44/17: 6). Představa, že volič ve velkém volebním obvodu typu Prahy, Středočeského či Jihomoravského kraje má větší vliv na volební výsledek než obyvatelé krajů menších, není vůbec pravdivá.

Jediný způsob, jak zjistit skutečnou sílu hlasu jednoho voliče v celém systému, je postup, při kterém srovnáme podíl odevzdaných hlasů a počet rozdělovaných mandátů v každém jednotlivém kraji v posledních parlamentních volbách. Tím získáme tabulku níže.

---

<sup>3</sup> „Klasickým poměrným systémem rozumíme systém, kdy se volby ‚poměrně přesně‘ přetaví v získání mandátů ve srovnání se zisky hlasů ostatních stran. Jinými slovy, stav, kdy na každý mandát získaný ve volbách připadá přibližně stejný počet hlasů“ (Pl. ÚS 44/17: 5). „Ústavní pořádek stanovuje požadavek poměrného způsobu přepočtu získaných hlasů na mandáty, dokonce se lze domnívat, že jde o požadavek, aby celostátní výsledky odpovídaly poměrnému systému v relaci na získané hlasy, nikoli v krajích poměrnému systému v relaci na získané hlasy“ (Pl. ÚS 44/17: 9).

**Tabulka č. 1:** Poměr počtu hlasů na jeden rozdělovaný mandát v parlamentních volbách 2017

volební obvod	hlasy	mandáty	podíl hlasů na 1 mandát
Kraj Vysočina	262 764	10	26 276
Ústecký kraj	339 686	13	26 130
Liberecký kraj	208 817	8	26 102
Pardubický kraj	258 169	10	25 817
Hlavní město Praha	611 450	24	25 477
Olomoucký kraj	305 639	12	25 470
Středočeský kraj	660 619	26	25 408
Jihomoravský kraj	583 442	23	25 367
Královéhradecký kraj	278 720	11	25 338
Moravskoslezský kraj	547 789	22	24 900
Plzeňský kraj	271 510	11	24 683
Zlínský kraj	294 679	12	24 557
Karlovarský kraj	122 142	5	24 428
Jihočeský kraj	315 319	13	24 255
<b>ČR</b>	<b>5 060 745</b>	<b>200</b>	<b>25 304</b>

**Zdroj:** Vlastní tabulka, zdroj dat ČSÚ

Jak je vidět, ona váha jednotlivých hlasů je skutečně rozdílná – avšak nezávisle na velikosti kraje či počtu přerozdělovaných mandátů. Zatímco nejslabší hlas ve volbách roku 2017 měli voliči na Vysočině, kde vhození lístku do urny představovalo  $\frac{1}{26\,276}$  přerozdělovaného mandátu, nejsilnějším hlasem se naopak pyšnili voliči v Jihočeském kraji, kde jeden hlas představoval sílu  $\frac{1}{24\,255}$  přerozdělovaného mandátu. A co je důležité, hned druhý nejsilnější měli voliči právě v nejmenším kraji – Karlovarském. Obecně tak hlas Jihočecha byl o 3,69 % silnější než voliče na Vysočině. Pokud budeme počítat pouze hlasy pro strany postupující do skrutinia, je pořadí v tabulce téměř totožné (viz Příloha). Tudíž neplatí představa navrhovatelů, že voliči „silnějších“ krajů jsou zvýhodněni. Vliv na sílu mandátu totiž má rozdílná volební účast v jednotlivých krajích a počet odevzdaných hlasů, které ovlivňují právě rozdělení počtu mandátů mezi jednotlivé kraje. Pak se může stát, že druhý nejsilnější hlas mají voliči v nejmenším kraji.

### 5 % pro každého?

Dalším problematickým bodem je argumentace ohledně zrušení aditivní volební klauzule. Senátoři říkají, že „toto pravidlo vede k výrazné deformaci volebního výsledku ve prospěch silných a etablovaných stran“ (Pl. ÚS 44/17: 14). Nynější úprava má bránit spolupráci menších subjektů a způsobovat „přemnožení politických stran, dokonce až oslabování role politických programů“ (Pl. ÚS 44/17: 15). Argument toho, že právě 10% klauzule měla za následek

neutvoření dvou koalic (Čtyřkoalice 2002 a STAN+Lidovci 2017)<sup>4</sup> spíš ukazuje na nízké sebevědomí a pochyby plynoucí ze spojení, než na devastující účinky volebního systému.

Což o to, současná úprava, která vyžaduje násobný počet hlasů pro koalice dle počtu spolupracujících subjektů, není v EU příliš rozšířená. Podobné opatření mají např. v Maďarsku (10 % pro dvojkoalice a 15 % pro trojkoalice) a v Rumunsku (10 % pro koalice). A je pravdou, že současná úprava je relikv po nezdařilé volební reformě v roce 2000, která měla zavést více většinových prvků, ale Ústavní soud některé části úpravy zrušil a jiné ponechal (včetně aditivní klauzule).

Na druhou stranu lze uvést několik argumentů, proč by se měla současná úprava zachovat. Je to opatření více méně spravedlivé pro všechny. Jeden subjekt se rovná 5 % potřebných hlasů pro vstup do skrutinia a je jedno, zda kandiduje samostatně nebo v koalici. Neexistuje logický důvod, proč by koalice měla být zvýhodněna tím, že její členové potřebují 2,5 % či méně pro překonání uzavírací klauzule. Požadavek na zrušení také zcela opomíjí fakt, že již dnes lze opatření zcela obejít tím, že pro volby vznikne nový subjekt, který se navíc může klidně jmenovat „koalice X a Y“.

Senátoři rovněž říkají, že chtějí zachovat 5% uzavírací volební klauzuli, kterou „navrhovatel z pohledu souladu s ústavním pořádkem nenapadá, ba dokonce uznává její integrační funkcionalitu v politickém systému“ (Pl. ÚS 44/17: 6). S tím lze souhlasit, ale z toho pak vyplývá, že zcela logicky jsou diskriminovány subjekty, které mají podporu menší. To ale už navrhovatelům zřejmě nevadí a ohánějí se právě „funkcionalitou systému“. Zcela absurdní je také tvrzení, že současný volební systém neumožňuje efektivní reprezentaci menšinám.<sup>5</sup> V tom případě by Velká Británie byla se svými 650 jednomandátovými obvody naprosto „satanským“ státem, který menšiny utlačuje absolutně.

Přes všechny tyto nedostatky je však požadavek na úpravy volebního systému komplexním návrhem, který může poměrně zásadně proměnit českou politickou scénu. A jelikož autoři stížnosti argumentují tím, že „empirické zkušenosti reálných dopadů napadených ustanovení na politický a volební systém“ (Pl. ÚS 44/17: 2), tak nesmíme přehlédnout to, jak by dopadly volby, kdyby jejich opatření již fungovalo během volebního klání roku 2017.

## Jiné Česko 2017

Pro simulaci přepočítáváme výsledky parlamentních voleb v roce 2017 s tím, že jsou pořádány v jednom volebním obvodu s jednou stranickou kandidátkou čítající 200 jmen. Všechny další parametry volebního systému (D'Hondtova volební metoda, 5% uzavírací klauzule, uzavřené kandidátní listiny apod.) zůstávají stejné.

Zpětné propočítání výsledků má několik úskalí. Přirozeně lze očekávat, že by distribuce hlasů byla při existenci odlišných pravidel rozdílná, jelikož voliči se přizpůsobují novým pravidlům. V simulaci nelze postihnout případné koalice, které by pravděpodobně vznikly zrušením

---

<sup>4</sup> „Tyto právní závěry však vyvrací i konkrétní působení tohoto načítacího kvora v čase. Jeho existence vystupňovala tlak na rozpad dvou koalic, které politické strany pro poslanecké volby utvořily, avšak k podání kandidátek již nedošlo (Čtyřkoalice v r. 2002 a Koalice Lidovců a Starostů v r. 2017). Jejich rozpad byl v jednom případě dán výslovně v důsledku tlaku na získání aspoň 10 % [sic!] hlasů v rámci dvoukoalice a v druhém případě byl tento násobný limit zmiňován jako jeden z důvodů rozpadu vícečlenné koalice“ (Pl. ÚS 44/17: 14).

<sup>5</sup> „Napadený volební systém porušuje tím i zásadu ochrany menšin (čl. 6 Ústavy), když relevantní menšinám, splňujícím hlediska integračních faktorů volebního systému, stanovuje výrazně ztížené podmínky pro získání mandátů oproti ostatním stranám splňující také integrační hranici 5% uzavírací klauzule“ (Pl. ÚS 44/17: 12).

aditivní uzavírací klauzule (např. TOP 09 a STAN či téměř uskutečněná STAN a KDU-ČSL). Při neexistenci celorepublikových kandidátek také nelze objektivně říci, kteří poslanci by se do Parlamentu při nových pravidlech dostali a kteří nikoliv. Také nelze simulovat očekávaný efekt silného vůdce, jelikož při jedné velké celostátní kandidátce mívají výhodu ty strany, které mají hodně mediálně známého lídra.<sup>6</sup>

Jak by vypadalo nedělní ráno 22. října 2017, kdyby platila upravená volební pravidla v souladu se záměrem senátorů, ukazuje tabulka níže.

**Tabulka č. 2:** Poměr počtu hlasů na jeden rozdělovaný mandát v parlamentních volbách 2017

strana	hlasy	% hlasy	původní přepočít		
			man.	% man.	hlas /1man.
ANO	1 500 113	29,64	78	39,0	19 232
ODS	572 948	11,32	25	12,5	22 918
ČPS	546 393	10,79	22	11,0	24 836
SPD	538 574	10,64	22	11,0	24 481
KSČM	393 100	7,76	15	7,5	26 207
ČSSD	368 347	7,27	15	7,5	24 556
KDU-ČSL	293 643	5,80	10	5,0	29 364
TOP 09	268 811	5,31	7	3,5	38 402
STAN	262 157	5,18	6	3,0	43 693

  

strana	hlasy	% hlasy	nový přepočít					
			man.	+/-	% man.	+/-	hlas /1man.	+/-
ANO	1 500 113	29,64	64	-14	32,0	-7,0%	23 439	4 207
ODS	572 948	11,32	24	-1	12,0	-0,5%	23 873	955
ČPS	546 393	10,79	23	1	11,5	0,5%	23 756	-1 080
SPD	538 574	10,64	23	1	11,5	0,5%	23 416	-1 064
KSČM	393 100	7,76	17	2	8,5	1,0%	23 124	-3 083
ČSSD	368 347	7,27	15	0	7,5	0,0%	24 556	0
KDU-ČSL	293 643	5,80	12	2	6,0	1,0%	24 470	-4 894
TOP 09	268 811	5,31	11	4	5,5	2,0%	24 437	-13 964
STAN	262 157	5,18	11	5	5,5	2,5%	23 832	-19 860

**Zdroj:** Vlastní tabulka, zdroj dat ČSÚ

V pravé části „nový přepočít“ je vidět, že nejvíce by na jednom obvodu trátilo hnutí ANO (- 16 mandátů) a o jeden by také přišla ODS. Ostatní strany by si polepšily, malé subjekty u 5% hranice poměrně výrazně (STAN +5 mandátů, TOP 09 +4 mandáty, KDU-ČSL a KSČM +2 mandáty a SPD a Piráti +1 mandát). Důležité je, že s jedním obvodem by se také téměř vyrovnal potřebný počet hlasů na 1 mandát (od 23 124 u KSČM po 24 556 u ČSSD),

<sup>6</sup> Z jednoho obvodu by pravděpodobně profitovalo nejvíce hnutí ANO s lídrem Andrejem Babišem, jelikož každý podporovatel ANO by mohl přímo volit jeho, a nikoliv lídra krajské kandidátky. Podobný efekt by pomohl pravděpodobně Pirátům (Ivan Bartoš) a SPD (Tomio Okamura). Ostatně na Slovensku byl zřízen jeden volební obvod před volbami v roce 1998 zákonem právě z dílny Mečiarovy HZDS (Kerekes, Pink, Šedo 2019: 69).

který je hlavním argumentem navrhovatelů. Rozdíly ve stovkách hlasů jsou již opravdu minimální. Poslední a největší výhodou je fakt, že procenta obdržených hlasů již téměř korespondují s procenty obdržených mandátů, což se konečně blíží představám průměrného voliče, který běžně předpokládá, že za 30 % hlasů by strana měla obdržet 30 % mandátů.

Jeden volební obvod pokrývající celou zemi funguje např. na Slovensku, v Izraeli či v Nizozemsku. Voliči dostávají ohromnou plachtu s kandidátkou čítající 200 jmen. Každý volič by tak mohl přímo volit Andreje Babiše či Ivana Bartoše. Z preferenčních hlasů by bylo ihned jasné, kdo je nejoblíbenějším politikem.

A jak by se řešilo rozdělení mandátu mezi kraje? Právě, že nemuselo. To by byla úloha jednotlivých stran, které by si tuto diskuzi musely vyříkat již při tvorbě kandidátky. Nejspíše by to přineslo více vnitrostranického napětí, ale to občanovi ČR může být svým způsobem jedno. Ať se za ty peníze, které strany za volby dostávají, alespoň trochu zapotí – nabízí se myšlenka.

Na první pohled se zdá, že jediný volební obvod by byl opravdu prostředkem, jak by mohl být volební systém spravedlivější. Z výše uvedených hypotetických výsledků ale vyplývá jedna velmi zásadní, a pro ČR poměrně negativní věc – z takového rozdělení mandátů by pravděpodobně nevznikla žádná životaschopná koalice.

### **Odvolit, vládu postavit a extremisty ke kormidlu nepustit**

I přes znatelné oslabení hnutí ANO a posílení menších subjektů lavírujících u 5% volební klauzule by opozice vládu nesestavila. Vezmeme-li v úvahu předvolební vymezení potenciálních koaličních partnerů, jejich povolební strategie či programovou afiliaci, získáme několik možných kombinací:

1. Současná menšinová vláda ANO a ČSSD s podporou KSČM by disponovala pouze 96 hlasy, tudíž by nevznikla. Spolupráci s SPD vyloučila ČSSD a naopak KDU-ČSL má velmi vážný problém s KSČM. Tudy cesta nevede.
2. Široká 5členná opoziční koalice ODS, ČPS, KDU-ČSL, TOP 09 a STAN by měla dohromady 81 poslanců. I kdyby přes programovou odlišnost přibyla ještě ČSSD, tak stejně je celkových 96 mandátů málo.
3. Vzhledem k slovním výpadům mezi ANO a ODS po dobu kampaně, je spolupráce nejsilnějších stran za podpory nějakého malého subjektu také vyloučena.
4. Pravděpodobnější je tak spíše varianta minimální vítězná koalice ANO a dvou zbývajících subjektů KSČM a SPD, která obsahuje pouze tři subjekty, které dohromady mají 104 mandátů. Zda by hnutí ANO skutečně sáhlo ke spolupráci s SPD a komunisty a jakou měla spolupráce podobu, se můžeme jen dohadovat.

Přepoččet tak velmi dobře ukazuje daň za „spravedlivější volební systém.“ Jeden volební obvod při současném rozdělení volební podpory způsobí větší labilitu vlád a potřebu širších koalic o čtyřech či více členech. Očekávání, že změnou právě dojde k integraci menších subjektů do větších, nevyvrací obavu, že i v uvnitř volební koalice mohou posléze vzniknout třenice a štěpící linie podobně, tak jako to vidíme na dnešním pražském magistrátu.

V situaci, kdy za posledních 29 let dovládly celé funkční období pouze tři vlády (I. Klausova, Zemanova díky Opoziční smlouvě a Sobotkova) a kdy se průměrná doba trvání vlády blíží Itálii (která je pro mnohé z nás ztělesněním politického chaosu), je další oslabování většinových prvků volebního systému nezodpovědné. Diskuse o tom, zda má volební systém zajišťovat reprezentativitu nebo raději stabilitu stranického systému a akceschopnost vládnutí, je příliš

důležitá na to, abychom se upnuli pouze na jeden prvek volebního systému s vidinou toho, že se strany při povolebním jednání „nějak domluví.“ Možná domluví, možná nedomluví a voliči budou muset k volbám častěji než v minulosti. A nestabilní stranický systém a slabé vratké vlády rozhodně důvěru v demokracii u občanů určitě neposílí.

Musíme si vybrat. Buď budeme dodržovat přísně proporční princip, který hájí senátoři a kterým zajistíme reprezentativitu Poslanecké sněmovny, aby se počty zástupců co nejvíce blížily výsledkům voleb. Podle mého názoru je takový princip důležitý hlavně ve státech, které jsou vnitřně rozdělené např. jazykově či nábožensky. Typický příklad je Belgie, kde jsou tři jazykové skupiny a tři oblasti. Zde je skutečně extrémně důležité, aby v parlamentu byli reprezentováni úplně všichni. Pak se ale nesmíme divit, že vznik vlády může trvat i 541 dní jako v letech 2010–2011. Druhou možností je právě posílení exekutivy na úkor reprezentativnosti zákonodárského tělesa. To je výhodné pro státy vnitřně homogenní s mizivými menšinami a nízkou sociální a příjmovou stratifikací, což je mimochodem právě případ České republiky (Novák 2002).

Kromě labilních vlád by měl senátorský návrh ještě jeden negativní vliv. Z výsledků propočtů vyplývá, že by na úpravě vydělali extremisté. Dvě extremistické strany v českém Parlamentu (KSČM a SPD) by posílily o 3 mandáty. Zvýšení podílu hlasů pro malé strany také znamená zvýšení síly pro tyto strany. Také nelze odhlédnout od faktu, že kvůli možnému volebnímu patu by se mohly dostat ještě více k moci, než je tomu dnes.

Jak je vidět, celá debata o spravedlivosti českého volebního systému postrádá důležitý rozměr toho, co by případné změny způsobily. Současný volební systém není dokonalý, nejenže působí mírně většinovým způsobem, ale při tom také negeneruje zcela stabilní vlády. Než jít cestou větší reprezentativnosti, to raději posílit většinové prvky. Důvěra v demokracii totiž nestojí a padá pouze s rovnoměrným zastoupením názorových proudů ve sněmovně, ale také s tím, jak schopná, a hlavně akceschopná je vláda.



## KAREL SÁL Analytik

Karel Sál vystudoval politologii na Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, kde v roce 2016 obhájil disertační práci s názvem *Demokracie v krizi nezájmu: účinky využití internetových voleb ve volebním procesu vybraných zemí*.

Odborně se zabývá problematikou e-Governmentu, internetovými volbami a informační svobodou. Je autorem několika odborných článků, vystupuje na mezinárodních konferencích a je zakladatelem a editorem think-tanku [e-politics.cz](http://e-politics.cz).



## Zdroje

Kerekes, D., Pink, M., Šedo, J.: „Slovenské stranické zemětřesení 2016. Pomohla by malá volební reforma?“ In: *Sociológia* (2019), Vol. 51, No. 1. pp. 64-83. Dostupné také [online](#)

MChpD – Milion chviliek pro demokracii (2019): *Hlavní sdělení*. [online](#)

Novák, M. (2002): *Jakou demokracii pro nové demokracie?*: Konsensuální model, efektivita a kulturně homogenní země. Brno: Masarykova univerzita.

Pl. ÚS 57/06 ze dne 17. 4. 2009; *K ústavnosti použití D'Hondtovy metody volebního dělitele pro určení počtu získaných mandátů ve volbách do Poslanecké sněmovny při rozdělení volebního území České republiky do čtrnácti volebních krajů* [online](#)

Pl. ÚS 44/17; datum podání: 13. 12. 2017; soudce zpravodaj: prof. JUDr. Jan Filip, CSc.; návrhovatel: Senátoři Parlamentu ČR, Valdštejnské náměstí 17/4, 118 01 Praha 1; *Návrh na zrušení některých ustanovení zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR – Část 1) § 26 věta druhá spolu s přílohou č. 2, § 48 až § 51 - rozdělení ČR do volebních obvodů spolu s uplatněním volební formule D'Hondt a Část 2) § 49 - aditivní kvorum 10% [sic!] a více pro předvolební koalice více stran*. [online](#)

Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky. [online](#)

Data ČSÚ (2019): Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20. 10.–21. 10. 2017. [online](#)